

**Ordonnantie waer naer mijne Heeren die Staten vanden Lande
van Utrecht verpachten zullen die generale middelen op t'
sout, ten regarde vande slacht-beesten, mitsgaders van het
hoorn-gelt op alle weydende beesten ...**

<https://hdl.handle.net/1874/10174>

ORDONNANTIE

Maer naer mijne Heeren

die Staten vanden Lande van Utrecht /

verpachten zullen die generale Middelen op t' Sout / ten
regarde vande Slacht-beesten / nuts-gaders van het Hoozn-gelt op alle
weydende Beesten / soo wel d' Wtheemische als d' Intheemische / ende vooz
desen oock genoemyt geweest zijnde het Zout-geit. Ende dat vooz
den tijdt van een Jaer / ingaende ja Augusti 1625.
en eyndigende den lesten July daeraen volgende.

Mits dat met desen Impost sal comen
te refferen die van drie guld.
op elck Loop-zouts
gheheven is
geweest.

TOT VTRECHT,

By Salomon de Roy / ordinaris Drucker der Heeren
Staten s' Landts van Utrecht. Anno 1625.

Aden eersten / sal de Pachter ontfangen van alle de Inwoonders van de befloten Steden deser Probinctie niemant van dien wegsondert / Olfweyders / Vleyshouwers en Weyluyters / daer onder begrepen / van een Os / boven de twee gulden vijf stupvers / van outs daer op geheven / noch eenen gulden xv. stupvers / maeckende te samen / — iij. guld.

II.

Van een koep / mitfgaders Stier / Stieros off Veerse van twee Jaren / boven eenen gulden thien stupvers / van oudts daer op gheheven / noch eenen gulden vier stupvers / maeckende te samen — ij. guld. xiiij. stupv.

III.

Van een Vercken / boven de negen stupv. van outs daer op geheven / noch seven stupv. maeckende te samen xvj. st.

IIII.

Van een kalff / Schaep of Lam / sal den voorszreven Pachter ontfanghen ses stupvers.

V.

Inde Voorsteden ende Vypheden van de vijff Steden deser

deser Probinctie / sal den voorsz Impost betaelt worden als
binnen de besloten Steden / wtghesondert dat inde Vys-
heyt van Rhyenen betaelt sal worden als ten plattē Lande.

VIJ.

Ten platten Lande / sal den voorsz Pachter ontfangen
van allen Opgesetenen / niemant van dien wtghesondert /
Oflweyders / Bleeftouwers ende Wiltpters daer onder
begrepen / van een Os boven eenen gulden twee stuyvers
vij. pen. van oudts daer op gheheven / noch eenen gulden
vijftien stuy. / makende te samen ij. gul. xvij. stu. vij. pen.

VIJ.

Van een Koep / mitlgaders Stier / Stier-Os ofte Veerse
van twee Jaren / boven de voorsz eenen gulden twee stuy.
vij. pen. noch eenen gulden vier stuyvers / maeckende te
samen — ij. guld. vij. stuyv. vij. pen.

VIJ.

Van een Vercken / boven de seve stuyvers acht pen. van
oudts daer op gheheven / noch seven stuyvers / maeckende
te samen — xiiij. stuyv. vij. pen.

VIJ.

Van een Calff / Schaep of Lam / sal den voorsz Pachter
ontfangen ses stuyvers.

Hoorn-geldt.

¶

VAn het hoorn-gelt/voor desen Zout-gelt genoemt/
sal den voorsz Pachter ontfanghen op alle beesten
die inde Provincie van Utrecht geweyt of op stalle
gestelt worden/ soo wel van d'wcheemische als inheemische/
doock inde Stadt en Steden als ten platten Lande t'huys
hoozende/ gene van dien wtghesondere over deses Zomer
Maendē/ter Maent gelijk als volcht.

¶ I.

Dan een Os/ ter Maent drie stuyvers acht penningen.

¶ II.

Dan een Melck-koep/ ter Maent vijf stuyvers.

¶ III.

Dan een Deerse/ out zijnde twee Jaren/ter Maent twee
stuyvers acht penningen.

¶ IIII.

Dan een vette koep/ sal den voorsz Pachter ontfangen
soo wel van allen voorsz Ot als Inheemischen/ ter Maent
vijf stuyvers.

¶ V.

Ende van een vette Deerse/ Stier/ of Stier-os van twee
Jaren

Jaren/ ter Maendt twee Kupbers acht penningen.

¶ D I I.

Dan aengaende die vette ende magre Ossen ende beesten die inde ghewoonlijke Ose-merckten al-hier inden Ghesichte van Drecht gebrocht worden omme gebet te worden/ de selve en sullen over t'weyden niet betalen/ ten ware datse drie weecken ende langer in desen Gestichte bleve. In welcken gevalle de selve gehonden sullen wesen te betalen na adbenant des tijts volgende dese O'donnantie.

¶ D I I I.

Den boorsz Impost van't hoozn-gelt sal ten regarde van de Dorpen ende plaetsen/ soo die hier naer ghedistingueert ende ghetareert staen/ alse tot Ameronghen ende Leersum/ zullen de gene die op de weerdē/ inde wilsen ende Weylanden weyden/ betalen geheelen Impost als boven geseyt is/ maer die opde wegen ende inde Heyde weyden / sullen volstaen met halff gelt.

¶ D I I I I.

Item die tot Oberlang-broeck ende Nederlang-broeck te Rijnwaerts weyden / sullen betalen geheelen Impost/ maer die te Gopwaerts weyden / sullen volstaen met halff gelt.

¶ D I I I I I.

Sullen oock moghen volstaen met halff gelt / die bande Dilt/ Zepst/ Driebergen/ Doorn ende Dertuyssen/ behalven

ben die te Rijnwaerts ende op den Oever weyden/die oock
geheelen Impost betalen sullen.

¶¶.

Desgelijcken sullen mogen volstaen met halff gelt Leu-
den cum suis / wtgesondert t' hoochlant en Leulderbweek/
mitsgaders Dupst / de Haer / Seldert en Slage / de welke
ghehouden zullen wesen te betalen gheheelen Impost dan
die koepen ofte Veersen die tot Maern ofte Meerbergen
gewept ende ghestalt worden/sullen ten aensten vande doz-
richeyt ende armoede aldaer/desen salsoere banden voorsz
Impost by ende exempt zijn.

¶¶¶.

Gelijck oock die van IJssel die op de Maen weyden/be-
talen sullen gheheelen Impost/maer de reste van IJssel/sal
mogen volstaen met halff gelt.

¶¶¶¶.

Ende ten eynde den Pachter in desen goet ghelick ghe-
schtede/ende van alle frauden soo veel moghelijk voorz-
men ende belet mogen werden / soo wordt by desen gheoz-
donneert allen ende eenen pegelijcken die voortaen eenighe
der voorsz slachtbesten sullen slachten/t'selve den Pachter
ofte zijnen Collecteur aen te brengen/ende den voorsz Im-
post gereet te betalen / ende daer van een Billet ontfangen
voorz ende aleer t'selve beest geslacht of gewepdt sal mogen
worden/tot last van die contrarie dede op peder Beest t'z
cleyn of groot xxv. gulden/ende arbitrale correctie naer ge-
legentheyt

legentheyt vander saecke.

¶ ¶ ¶ ¶

De Pächters sullen gehouden zijn eenen behoorzlijcken zidaght te houdē/omme alle de Ossen/Stier-ossen/Koepen ende Deersen op te tepckenen / en allen den ghenen sodanige hoozn-beesten houdende den zidaght xiiii. uren te vozen doen verwittighen / die alsdan ghehouden zijn ghelijck tot allen tijden tot vermaninghe vanden Pächter ofte zijnen Collecteur rechtveerdige aenbzinginghe te doen/ende verclaren hoe veel Ossen/Stierossen/Koepen ende Deersen hy ofte sy houdende zijn / en waer die inde weyde gaende ofte op de stal ofte elders staende zijn / en die sulcx weygher en ofte opden zidaght geen aenbzinginge en deden/verbeuren sullen een boete van acht guldens/ten ware hy/ste sy eenige wettige redenen hadden daer omme die aenbzinginghe niet en conde geschieden / daer van de Staten ofte hare E. Ho: Gedeputeerden de interpretatie aen haer behouden/ende den ghenen die om eenige wettige redenen wille hare Beesten opden bestemden zidaght niet aen en bzinghen/deselve sullen gehouden wesen des Sonnendaechs voornoen daer aen volgende/hare Beesten aen te bzinghen ofte doen aenbzingen / ten huyse vanden Pächter ofte zijnen Collecteur/ op pene vande boeten vooz verhaelt.

¶ ¶ ¶ ¶

Daer toe de Pächters ofte hare Ghemachtichden ghehouden sullen zijn des Sonnendaechs voornoen by huyse te zijn twee uren vooz ende naer de predicatie/ omme op en afftepkeninghe te doen t'gene hem aengebzocht wort / op pene

pene dat de gene daer comende ende hem niet by huys vindinge / geen boeten en sullen verbeuren / nemaer volstaen met sonnendaechs daer aen volgende aen te brengen ende den ghenen die eenighe Beesten aencoopen ofte by eenige titule vercrpghen / of Deerslen hebbende van nieuws aencomende Calven / zullen op Sonnendagh daer aen voornoch op de voorsz bestemde uren ende tijdt passen aen te brengen / op pene van acht guldens als vozen geleyt is.

¶ ¶ D.

Ende oft gebeurde dat yemant om desen Impost te defrauderen quade aenbringhinghe dede / ofte op de visitatie vanden Pachter ofte zynen Collecteur eenige koeven ofte Deerslen versteecken ofte verzwegen hadde, die sal verbeure op elcke verzwegen Beeste twaelf gulden.

¶ ¶ D J.

Ende omme ordze te stellen / ten eynde desen Impost op de Frontieren deser Provincie sonder confusie en misverstant gecollecteert ende ontfangen magh worden : soo verclaren die Staten dat den selven betaelt sal worden vande slachtbeesten ter plaetse daer die geslacht en gesouten worden / ende en sal niemandt gheoorloft wesen zijne Beesten buyten dese Provincie te doen slachten ende souden omme desen Impost te ontgaen / op de verbeurte van acht guld. t'elcke reyse boven den behoorlicken Impost / ende vande melck-beesten ter plaetse daer het zuypel bereyt en gesouten sal worden / niet teghenstaende de selve Beesten buyten het Dorp ofte Gerechte daer zy woonen geweyt worden.

Welverstaende dat die wttheemischen die inde Provincie vā

Verreht hare Beesten weyden / desen Impost mede zul'en
betalen als of zy in dese Provincie woonden / ende aldaer
haer zuybel beteyden / ende dat aenden Pachter van t'Ge-
rechte daer onder de selve Beesten worden geweyt / gelijk
oock aenden selven Pachter betalet sullen alle andre We-
heemsche ende Inheemsche Beesten / volghende dese Or-
donnantie den Impost schuldich zijnde.

¶ ¶ ¶ ¶ ¶

Voorts op dat desen Impost dies te bequamelicker in-
trepn gebracht magh worden / soo wort by desen belast alle
den Officieren ende den Staten Panders / dat zy des by de
Pachter ofte zijne Collecteur versocht zijnde / hem behoor-
liken assisteren in t'ghene by volgende dese Ordonnantie
geassisteert sal begeeren te wesen / mits daer vozen ghenie-
tende haren behoorzliken salaris tot laste vanden Pachter
ofte vanden genen diemen bevinden sal deur weygeringe /
oppositie / moetwillichheyt ofte fraude daer inne gehouden
te wesen.

¶ ¶ ¶ ¶ ¶

Wort oock by desen belast allen den Secretarissen ten
Platten Lande / dat sy des by de Pachter versocht zijnde /
de collecte van desen Impost elc in zyn bedryve aennemen /
daer van goedt ende rechtveerdich register houdé / ende de
penningen by hemlypden ontfanghen / den Pachter t'zijn-
der bermaninghe aen tellen sullen / volgende t'Register by
hemlypden daer van gehouden / d'welcke zy versocht zyn-
de gehouden sullen wesen by eede te stercken / ende vooz al
d'selve genieten den xx^{en} pen. van haerlieder ontfangh die
zylpden sullen moghen inhouden / oft henlieden by den
Pachter

Pachter betaelt sal worden.

¶¶¶.

Van desen Impost en sal niemant vry ofte exempt zijn/
dan die ghene die by voorgaende Ordonnantie vande ge-
nerale middelen op ven Zoute vry ghekent ende bedongen
zijn geweest/mitsgaders de schamele luyden die haer koepē
ofte veersen langs de dijcken of de wegen weyden.

¶¶¶.

Tappliceren alle de voorsz boeten ende breucken / t'een
derdendeel tot prouffte vande Lande/het tweede derden-
deel tot prouffte vanden Officier die de executie doen sal/
ende het leste derdendeel / tot prouffte vanden Pachter
ofte Aenbringer.

¶¶¶.

Keserberende de voornoemde Staten aen haer en haer
lieder ordinaris Ghedeputeerden d'interpretatie/correctie
ende Ampliatic/die wt saecke van desen Impost soude mo-
gen versocht worden/ofte van noode zijn.

¶¶¶.

Den Pachter van desen Impost sal gehouden zijn bin-
nen elcke Stadt ende Dorpe van zijne pachtinge te stellen
eenen bequamen Collecteur tot gerieff van eenen pegelijk.

¶¶¶.

Ende boven zijne beloofde Pacht penningen in handen
vanden

260512-I

vanden Ontfangher ghereet te betalen twee blancken op
peder gulden te ranfoen.

¶¶¶¶¶

Ende van zijne beloofde Pacht-penningen / sal hy ghe-
houden wesen aenden selven Ontfangher te betalen alle
Maendt een gerechte vierde paert / alles op pene van reale
executie.

¶¶¶D.

Door alle t'welcke hy gehouden sal wesen staens voets
by zijn Pachtinge te stellen twee suffisante bozghen / en by
gebrecke van dien / zal den boozsz Impost t'zinn: n pericule
weder verpacht worden / en wes die minder compt te ghel-
den dan die by hem gemijnt was / sal hy ghehouden wesen
gereet te betalen / ende t'gene die meerder compt te gelden /
sal comen tot proffijte vanden Lande.

Albus ghedaen ende ghearresteert t'Utrecht op den vjen
Juli. 1631. vijf-ende-twintich. Was gepara-
pheert / Iohan Strick vt.

Onder stont /

Ter ordonnantie van mijne
voornoemde Heeren die Staten,

Ende was geteekent /

Ans : van Hilten.